

MINISTER
PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ

Władysław Kosiniak-Kamysz

DSR-II-021-3(2)-AB/15

Warszawa, dnia 13 marca 2015 r.

Data rejestracji
Nr dziennika AP/
Oryginał dla BPS
Udostępniono PBE
BBK
SPK

Według rozdzielnika

Szanowni Państwo !

Na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235 z późn. zm.) oraz art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 167) przekazuję projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów UB33) z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii w terminie 21 dni od dnia otrzymania niniejszego pisma.

Projekt znajduje się pod adresem: <http://www.mpips.gov.pl/bip/projekty-aktow-prawnych/projekty-ustaw/polityka-rodzinna/projekt-ustawy-o-zmianie-ustawy-o-swiadczeniach-rodzinnych-oraz-niektorych-innych-ustaw1/>

Projektowana ustawa stanowi wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, oraz z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11.

Z pozdrowieniem

Władysław Kosiniak-Kamysz

Otrzymują:

1. Pan Jerzy Bartnik, Prezes Związku Rzemiosła Polskiego;
2. Pan Andrzej Malinowski, Prezydent Pracodawców RP;
3. Pani Henryka Bochniarz, Prezydent Konfederacji Lewiatan;
4. Pan Marek Goliszewski, Prezes Business Centre Club – Związku Pracodawców;
5. Pan Piotr Duda, Przewodniczący NSZZ „Solidarność”;
6. Pan Jan Guz, Przewodniczący Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych;
7. Pan Tadeusz Chwałka, Przewodniczący Forum Związków Zawodowych.

U S T A W A

z dnia2015 r.

o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) świadczenia opiekuńcze: zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne;”;

2) uchyla się art. 16a;

3) art. 17 otrzymuje brzmienie:

„Art. 17. 1. Świadczenie pielęgnacyjne z tytułu rezygnacji z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej przysługuje:

1) matce albo ojcu,

2) opiekunowi faktycznemu dziecka,

3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2013 r. poz. 135, z późn. zm.²⁾),

4) małżonkowi,

5) innej osobie, na której zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny, z wyjątkiem osób o znacznym stopniu niepełnosprawności

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawę z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 154, 866 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 619, 1188 i 1198. Tekst jednolity nie uwzględnia zmiany ogłoszonej w Dz. U. z 2012 r. poz. 1519.

- jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniem: konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

2. Osobie, o której mowa w ust. 1 pkt 5, innej niż spokrewniona w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, przysługuje świadczenie pielęgnacyjne, w przypadku gdy spełnione są łącznie następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) nie ma osób, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 4) osoba wymagająca opieki nie pozostaje w związku małżeńskim, chyba że orzeczona została separacja albo przed sądem toczy się postępowanie o rozwód albo separację lub małżonek osoby wymagającej opieki legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

3. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1.000,00 zł. Przepisy art. 5 ust. 4-9 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku gdy łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę przekracza kwotę uprawniającą daną osobę do świadczenia pielęgnacyjnego o kwotę niższą lub równą kwocie odpowiadającej najniższemu zasiłkowi rodzinnemu przysługującemu w okresie, na który jest ustalany, świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli przysługiwało w poprzednim okresie zasiłkowym. W przypadku przekroczenia dochodu w kolejnym roku kalendarzowym świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje.

5. Za dochód rodziny osoby wymagającej opieki, o którym mowa w ust. 3, uważa się dochód odpowiednio następujących członków rodziny:

- 1) w przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest małoletnia:
 - a) osoby wymagającej opieki,
 - b) rodziców osoby wymagającej opieki,
 - c) małżonka rodzica osoby wymagającej opieki,
 - d) osoby, z którą rodzic osoby wymagającej opieki wychowuje wspólne dziecko,
 - e) pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a-d, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia

- z tym że do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko, a także rodzica osoby wymagającej opieki zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz;
- 2) w przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest pełnoletnia:
 - a) osoby wymagającej opieki,
 - b) małżonka osoby wymagającej opieki,
 - c) osoby, z którą osoba wymagająca opieki wychowuje wspólne dziecko,
 - d) pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a-c, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia

- z tym że do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.

6. W przypadku gdy prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się na osobę znajdującą się pod opieką opiekuna prawnego lub umieszczoną w rodzinie zastępczej spokrewnionej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, uwzględnia się dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz dochód osoby wymagającej opieki.

7. Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości:

- 1) 1.300,00 zł miesięcznie – w przypadku gdy opieka sprawowana jest nad osobą w wieku do ukończenia 18. roku życia lub w wieku do ukończenia 25. roku życia jeżeli uczy się w szkole lub w szkole wyższej;
- 2) 800,00 zł miesięcznie – w przypadku innych osób niż określone w pkt 1.

8. Osobie pobierającej emeryturę, rentę, rentę rodzinną z tytułu śmierci małżonka przyznana w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia

emerytalno-rentowego, rentę socjalną, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne – świadczenie pielęgnacyjne przysługuje w wysokości różnicy pomiędzy kwotą świadczenia pielęgnacyjnego a kwotą pobieranej emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego pomniejszonych o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne.

9. Kwota świadczenia pielęgnacyjnego podlega corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia.

10. Waloryzacja polega na zwiększeniu kwoty świadczenia pielęgnacyjnego o wskaźnik waloryzacji. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z 2004 r. Nr 240, poz. 2407 oraz z 2005 r. Nr 157, poz. 1314), obowiązującego na dzień 1 stycznia roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja.

11. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego ustalanego w sposób określony w ust. 10 zaokrągla się do pełnych złotych w górę.

12. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego na następny rok kalendarzowy podlega ogłoszeniu w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”, w terminie do dnia 15 listopada każdego roku.

13. Kwotę świadczenia pielęgnacyjnego przysługującego za niepełny miesiąc ustala się, dzieląc kwotę świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę mnoży się przez liczbę dni kalendarzowych, za które świadczenie przysługuje. Kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

14. Świadczenie pielęgnacyjne nie przysługuje, jeżeli:

1) osoba sprawująca opiekę ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, świadczenia pielęgnacyjnego, zasiłku stałego lub zasiłku dla opiekuna, o którym

mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;

- 2) osoba wymagająca opieki została umieszczona w pieczy zastępczej, z wyjątkiem gdy o świadczenie pielęgnacyjne ubiega się osoba będąca rodziną zastępczą spokrewnioną, albo, w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji, osoba wymagająca opieki została umieszczona w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym, z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;
- 3) na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;
- 4) na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do dodatku do zasiłku rodzinnego, o którym mowa w art. 10, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego lub prawo do zasiłku dla opiekuna, o którym mowa w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;
- 5) na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej;
- 6) wysokość tego świadczenia, ustalona zgodnie z ust. 8, jest niższa niż 20,00 zł.

15. Za osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne, ustalone zgodnie z ust. 8, organ właściwy nie opłaca składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

16. Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego.”;

- 4) w art. 17b w ust. 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W przypadku, gdy o świadczenie, o którym mowa w art. 17, ubiegają się rolnicy, małżonkowie rolników bądź domownicy, świadczenia te przysługują odpowiednio:”;

- 5) w art. 18 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2 oraz w art. 15b ust. 2, art. 17 ust. 3 oraz wysokości świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin.”;

6) w art. 19:

a) w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) propozycje wysokości kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, w art. 15b ust. 2 oraz w art. 17 ust. 3;”;

b) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych, po otrzymaniu propozycji i informacji Rady Ministrów, uzgadnia wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, w art. 15b ust. 2 oraz w art. 17 ust. 3 oraz wysokość świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, w terminie do dnia 15 czerwca danego roku kalendarzowego.”

c) ust. 4 i 5 otrzymują brzmienie:

„4. W przypadku gdy Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych nie uzgodni w terminie, o którym mowa w ust. 2, wysokości kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, w art. 15b ust. 2 oraz w art. 17 ust. 3, oraz wysokości świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, kwoty, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, w art. 15b ust. 2 oraz w art. 17 ust. 3, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, w terminie do dnia 15 sierpnia danego roku, na poziomie nie niższym niż wynika to z propozycji, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2.

5. Wysokość kwot, o których mowa w art. 5 ust. 1 i 2, w art. 15b ust. 2 oraz w art. 17 ust. 3, oraz wysokość świadczeń rodzinnych, z wyłączeniem wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, ogłasza się w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w drodze obwieszczenia Prezesa Rady Ministrów, w terminie do dnia 15 sierpnia roku, w którym przeprowadza się weryfikację.”;

7) w art. 23:

a) ust. 4aa otrzymuje brzmienie:

„4aa. Ustalając prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, organ właściwy zwraca się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 r. poz. 162), w celu potwierdzenia faktu sprawowania opieki przez osobę ubiegającą się o świadczenie pielęgnacyjne”;

b) po ust. 4aa dodaje się ust. 4ab-4ad w brzmieniu:

„4ab. Wywiad przeprowadza się w miejscu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną.

4ac. Aktualizację wywiadu, o którym mowa w ust. 4aa, przeprowadza się po upływie 6 miesięcy, jeżeli do końca okresu, na który ustalone zostało prawo do świadczenia pielęgnacyjnego, pozostało więcej niż 3 miesiące, oraz w każdej sytuacji, gdy zaistnieją wątpliwości co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą świadczenie pielęgnacyjne. Organ właściwy zwraca się do kierownika ośrodka pomocy społecznej o przeprowadzenie aktualizacji wywiadu.

4ad. Przepisy ust. 4aa i 4ac stosuje się odpowiednio, w przypadku gdy organ właściwy upoważnił do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy lub inną osobę na wniosek kierownika ośrodka pomocy społecznej lub innej jednostki organizacyjnej gminy.”,

c) ust. 4b otrzymuje brzmienie:

„4b. W przypadku, o którym mowa w ust. 4a, organ właściwy może wystąpić do ośrodka pomocy społecznej o udzielenie informacji o okolicznościach, o których mowa w art. 3 pkt 17a, jeżeli okoliczności te zostały ustalone w rodzinnym wywiadzie środowiskowym przeprowadzonym nie wcześniej niż 3 miesiące przed dniem otrzymania przez ośrodek pomocy społecznej wniosku o udzielenie informacji.”,

d) uchyla się ust. 4e-4g;

8) w art. 24:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Prawo do świadczeń rodzinnych ustala się na okres zasiłkowy, z wyjątkiem świadczeń, o których mowa w art. 9 i art. 14-16.”,

b) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. W przypadku wydania orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności na czas określony prawo do zasiłku pielęgnacyjnego ustala się do ostatniego dnia miesiąca, w którym upływa termin ważności orzeczenia.”;

9) w art. 24 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. W przypadku gdy w okresie zasiłkowym dziecko osiągnęło wiek powodujący przejście do następnej grupy wiekowej, zasiłek rodzinny oraz świadczenie pielęgnacyjne wypłaca się w wysokości odpowiadającej nowej grupie wiekowej dziecka, od miesiąca następującego po miesiącu, w którym nastąpiła ta zmiana.”;

10) w art. 32 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Organ właściwy oraz marszałek województwa mogą bez zgody strony zmienić lub uchylić ostateczną decyzję administracyjną, na mocy której strona nabyła prawo do:

- 1) świadczeń rodzinnych, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych, członek rodziny nabył prawo do świadczeń rodzinnych w innym państwie w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego albo osoba nienależnie pobrała świadczenie rodzinne;
- 2) świadczenia pielęgnacyjnego, ustalonego zgodnie z art. 17 ust. 8, jeżeli uległa zmianie wysokość przysługującego świadczenia pielęgnacyjnego.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2015 r. poz. 149) w art. 71 w ust. 2 po pkt 8 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje pkt 9 w brzmieniu:

„9) pobierania świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114) lub zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy z dnia 14 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567), jeżeli utrata prawa do tych świadczeń lub zasiłków spowodowana była śmiercią osoby, nad którą sprawowana była opieka, albo utratą ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności przez osobę, nad którą sprawowana była opieka.”.

Art. 3. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2008 r. Nr 216 poz. 1367, Nr 225 poz. 1486, Nr 227 poz. 1505, Nr 234 poz. 1570 i Nr 237 poz. 1654 oraz z 2009 r. Nr 6 poz. 33, Nr 22 poz. 120, Nr 26 poz. 157, Nr 38 poz. 299, Nr 92 poz. 753, Nr 97 poz. 800, Nr 98 poz. 817, Nr 111 poz. 918, Nr 118 poz. 989, Nr 157 poz. 1241, Nr 161 poz. 1278 i Nr 178 poz. 1374 oraz z 2010 r. Nr 50 poz. 301, Nr 107 poz. 679, Nr 125 poz. 842, Nr 127 poz. 857, Nr 165 poz. 1116, Nr 182 poz. 1228, Nr 205 poz. 1363, Nr 225 poz. 1465, Nr 238 poz. 1578 i Nr 257 poz. 1723 i 1725 oraz z 2011 r. Nr 45 poz. 235, Nr 73 poz. 390, Nr

1) w art. 68 w ust. 4 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osobę, o której mowa w art. 3 ust. 2 pkt 1-4, stanowi kwota odpowiadająca wysokości zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.”;

2) w art. 81:

a) ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Podstawę wymiaru składek dla osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 2 i 4, stanowi kwota odpowiadająca wysokości zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.”,

b) w ust. 8:

- pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 17-20 i 31 oraz dla osób pobierających dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania, przyznane na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, jest kwota odpowiadająca wysokości zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów, jest kwota odpowiadająca wysokości zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;”,

- pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy przyznany na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, jest kwota odpowiadająca wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującego na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych;”,

- pkt 10 i 11 otrzymują brzmienie:

„10) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 32, jest kwota odpowiadająca wysokości zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;

11) osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 33, jest kwota odpowiadająca kwocie faktycznie otrzymanych alimentów, nie wyższa jednak od wysokości zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów;”

c) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Podstawą wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. f i pkt 21, z wyłączeniem osób duchownych będących podatnikami podatku dochodowego od osób fizycznych lub zryczałtowanego podatku dochodowego od przychodów osób duchownych, jest kwota odpowiadająca wysokości zasiłku dla opiekuna określonego w przepisach o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.”

Art. 4. W ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 2 ust. 6 otrzymuje brzmienie:

„6. Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do zasiłku dla opiekuna.”;

2) po art. 3 dodaje się art. 3a w brzmieniu:

„Art. 3a. Ustalenie członkowi rodziny osoby sprawującej opiekę prawa do:

1) zasiłku dla opiekuna,

2) dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego,

3) specjalnego zasiłku opiekuńczego lub

4) świadczenia pielęgnacyjnego

– w związku z opieką nad inną osobą nie powoduje utraty prawa do zasiłku dla opiekuna.”

Art. 5. W ustawie z dnia z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. poz. 559) uchyla się art. 2 i 4.

Art. 6. 1. W sprawach o świadczenie pielęgnacyjne, do którego prawo powstało do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. W przypadku gdy o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z opieką nad tą samą osobą ubiega się osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) była uprawniona do świadczenia pielęgnacyjnego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oraz
- 2) utraciła po wejściu w życie niniejszej ustawy prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z utratą ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności

- prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z wydaniem nowego orzeczenia ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli wniosek o ustalenie tego prawa zostanie złożony w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, prawo do świadczenia pielęgnacyjnego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

4. Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego, o którym mowa w ust. 1.

Art. 7. 1. W sprawach o specjalny zasiłek opiekuńczy do którego prawo powstało do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Osobie, której przyznano prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na okres co najmniej do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, przysługuje prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego z tytułu opieki nad tą samą osobą, na kolejne okresy zasiłkowe, o których mowa w przepisach ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu obowiązującym przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, na podstawie przepisów dotychczasowych.

3. W przypadku gdy o ustalenie prawa do specjalnego zasiłku opiekuńczego w związku z opieką nad tą samą osobą ubiega się osoba, która spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) była uprawniona do specjalnego zasiłku opiekuńczego do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy oraz
- 2) utraciła po wejściu w życie niniejszej ustawy prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego w związku z utratą ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności

- prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego w związku z wydaniem nowego orzeczenia ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, jeżeli wniosek o ustalenie tego prawa zostanie złożony w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego ustala się, począwszy od miesiąca, w którym złożono wniosek o ustalenie niepełnosprawności lub stopnia niepełnosprawności.

5. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego podlega weryfikacji, o której mowa w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, na zasadach określonych w rozdziale 4 tej ustawy.

6. W przypadku gdy Trójstronna Komisja do Spraw Społeczno-Gospodarczych nie uzgodni w terminie, o którym mowa w art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego, Rada Ministrów ustala jego wysokość w drodze rozporządzenia.

7. Zarejestrowanie w powiatowym urzędzie pracy jako osoba poszukująca pracy lub posiadanie statusu bezrobotnego nie ma wpływu na uprawnienie do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Art. 8. Świadczenie pielęgnacyjne, o którym mowa w art. 17 ust. 7 pkt 1, ustawy zmienianej w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, przysługuje w okresie od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy do dnia 31 grudnia 2015 r. - w wysokości 1.200,00 zł miesięcznie.

Art. 9. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 19 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 1, zachowują moc.

Art. 10. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie 23 ust. 5 i art. 33 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie 23 ust. 5 i art. 33 ust. 3 ustawy, o której mowa w art. 1, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie dłużej jednak niż przez okres 12 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 11. Pierwszą waloryzację świadczenia pielęgnacyjnego przeprowadza się w roku 2017. Wskaźnikiem waloryzacji jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym

wynagrodzeniu za pracę, obowiązującego w dniu 1 stycznia 2017 r. w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego na dzień 1 stycznia 2016 r.

Art. 12. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

DYREKTOR
Departamentu Prawnego
Magdalena Fabisiak
12.01.2017

Uzasadnienie

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw stanowi wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, oraz z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11.

W wyroku z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt K 38/13, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że:

- art. 16a ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114), zwanej dalej „ustawa o świadczeniach rodzinnych” zgodnie z którym prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego, jest zgodny z art. 2, art. 32 ust. 1 i art. 69 Konstytucji RP,
- art. 17 ust. 1b ustawy o świadczeniach rodzinnych, w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności jest niezgodny z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Z uzasadnienia wyroku wynika, że:

- TK orzekł o częściowej niekonstytucyjności wprowadzenia do ustawy o świadczeniach rodzinnych kryterium wieku powstania niepełnosprawności, jako przesłanki uzależniającej uzyskanie świadczenia pielęgnacyjnego,
- wyrok nie oznacza usunięcia tego kryterium z ustawy,
- nie stanowi również podstawy do uchylenia decyzji, które już przyznały prawo do świadczenia pielęgnacyjnego,
- nie kreuje także nowego prawa do żądania świadczenia przez opiekunów dorosłych osób niepełnosprawnych, jeżeli niepełnosprawność ich podopiecznych powstała już po okresie dzieciństwa.

Ponadto, Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wskazał, że wykonanie ww. wyroku wymaga podjęcia niezbędnych oraz niezwłocznych działań ustawodawczych prowadzących do przywrócenia równego traktowania opiekunów **dorosłych** osób niepełnosprawnych. Ustawodawca ma w tej kwestii pewien margines swobody. **Powinien wszakże uwzględnić zarówno możliwości finansowania świadczeń z budżetu państwa, jak również uszanować**

poprawnie nabyte prawa osób, które korzystają obecnie ze świadczeń w zaufaniu do państwa. Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu do wyroku wskazał, że istotnym kryterium przyznania świadczeń powinna być w każdym przypadku ocena faktycznej sytuacji finansowej ich potencjalnych beneficjentów. Pomoc finansowa będąca wyrazem alimentowania określonych podmiotów przez całe społeczeństwo powinna być skierowana do tej grupy beneficjentów, którzy faktycznie wymagają takiego wsparcia. Musi być zatem powiązana z mechanizmem oceny całokształtu sytuacji majątkowej osób, którym jest przyznawana. Ocena ta powinna obejmować wszystkie źródła dochodów oraz cały majątek pozostający w dyspozycji osoby ubiegającej się o wsparcie finansowe władzy publicznej (por. uzasadnienie do wyroku część III pkt 2.1.). Państwo powinno gwarantować pomoc, dzięki której osoby niepełnosprawne będą mogły funkcjonować w społeczeństwie przynajmniej na poziomie minimum umożliwiającego ich egzystencję. Nie jest to jednak równoznaczne z nałożeniem na organy władzy publicznej obowiązku stworzenia materialnych podstaw bytowania tych osób w takim wymiarze, jaki będzie spełniał wszelkie ich potrzeby (por. uzasadnienie do wyroku część III pkt 2.3.). Zrozumiałe jest przy tym, że wsparcie powinno być adresowane przede wszystkim do tych osób, które z uwagi na trudną sytuację majątkową nie są w stanie funkcjonować przynajmniej na poziomie minimum życiowego. **Obiektywną metodą oceny tej sytuacji jest odwołanie się do kryterium dochodu beneficjentów określonych świadczeń pieniężnych.** Z tego względu rozwiązanie, które uzależnia prawo do uzyskania specjalnego zasiłku opiekuńczego od kryterium dochodowego, należy uznać za racjonalne w świetle art. 69 Konstytucji (por. uzasadnienie do wyroku część III pkt 4.2.).

Jednocześnie Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu do omawianego wyroku stwierdził, że grupę podmiotów podobnych tworzą osoby obowiązane alimentacyjnie, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad najbliższą osobą niepełnosprawną (por. wyrok z 18 lipca 2008 r., sygn. P 27/07, cz. III, pkt 3). W tak określonej grupie podmiotów dopuszczalne jest jednak odmienne traktowanie osób sprawujących opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi. Na poziomie konstytucyjnym podstawę szczególnego traktowania dzieci stanowi m.in. art. 68 ust. 3 Konstytucji, odnoszący się do sfery opieki zdrowotnej. Ochrona praw dziecka przez władze publiczne gwarantowana jest również w art. 72 Konstytucji. (...) **Zdaniem Trybunału, można odmiennie ukształtować reguły wypłacania świadczeń dla tych osób, które**

sprawują opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi (por. uzasadnienie do wyroku część III pkt 7.2.).

W wyroku z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, w brzmieniu obowiązującym do 13 października 2011 r., w zakresie, w jakim uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego rodzicowi (opiekunowi faktycznemu), który rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki, o której mowa w art. 17 ust. 1 tej ustawy, nad niepełnosprawnym dzieckiem, w sytuacji, gdy drugi z rodziców (opiekunów faktycznych) ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inne dziecko w rodzinie, **jest niezgodny** z art. 71 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji. Wyrok ten dotyczy przepisu, który już nie obowiązuje, jednak jego treść jest w zasadzie powtórzona w aktualnie obowiązującym brzmieniu art. 17 ust. 5 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych. Analogiczna, do uznanej za niekonstytucyjną regulacja, zawarta jest obecnie także w art. 16a ust. 8 pkt 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych, dotyczącym przyznawania innego świadczenia dla opiekuna osoby niepełnosprawnej, tj. specjalnego zasiłku opiekuńczego.

I. Aktualny stan prawny

Obecnie o świadczenie pielęgnacyjne mogą ubiegać się osoby, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, którego niepełnosprawność powstała przed ukończeniem 18. lub 25. roku życia. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje pozostałym osobom rezygnującym z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny.

Możliwość otrzymania świadczenia pielęgnacyjnego nie jest uzależniona od konieczności spełnienia kryterium dochodowego. Specjalny zasiłek opiekuńczy przysługuje po spełnieniu kryterium dochodowego, które wynosi 664 zł miesięcznie w przeliczeniu na osobę w rodzinie osoby sprawującej opiekę i osoby wymagającej opieki.

Świadczenie pielęgnacyjne obecnie wynosi 1200 zł i docelowo od 2016 r. będzie przysługiwać w wysokości 1300 zł miesięcznie. Świadczenie to podlega corocznej waloryzacji o wskaźnik wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę. Specjalny zasiłek

opiekuńczy przysługuje w wysokości 520 zł miesięcznie. Wysokość świadczenia podlega co trzyletniej weryfikacji (decyzja Rady Ministrów o zmianie wysokości w wyniku weryfikacji ma charakter uznaniowy).

II. Projektowane zmiany

W celu realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, mając na uwadze przedstawione powyżej wskazówki zawarte w uzasadnieniu do wyroku Trybunału Konstytucyjnego, proponuje się wprowadzenie w ustawie o świadczeniach rodzinnych rozwiązania stanowiącego, że wszystkim osobom, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, przysługiwać będzie jedno świadczenie opiekuńcze tj. świadczenie pielęgnacyjne. Zróżnicowana natomiast zostanie wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w zależności od wieku osoby, nad którą sprawowana jest opieka. W przypadku gdy osoba, nad którą sprawowana jest opieka, jest w wieku do ukończenia 18. roku życia lub w wieku do ukończenia 25 jeżeli się uczy – świadczenie pielęgnacyjne przysługiwać będzie w wysokości 1200 zł do końca tego roku, a od roku 2016 – w wysokości 1300 zł. W przypadku gdy opieka sprawowana będzie nad osobą inną, niż wskazana powyżej, świadczenie pielęgnacyjne, od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, przysługiwać będzie w wysokości 800 zł.

Ponadto proponuje się przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego osobom, które pobierają emeryturę, rentę, rentę rodzinną z tytułu śmierci małżonka przyznaną w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, rentę socjalną, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne. Osobom tym świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać w wysokości różnicy pomiędzy kwotą świadczenia pielęgnacyjnego a kwotą pobieranej emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego pomniejszonych o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Świadczenie pielęgnacyjne nie będzie przysługiwać w przypadku, gdy różnica ww. kwot będzie niższa niż 20,00 zł.

Począwszy od roku 2017 wysokość kwoty świadczenia pielęgnacyjnego będzie podlegać corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia wskaźnikiem waloryzacji, którym jest procentowy wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. Nr 200, poz. 1679, z późn. zm.), obowiązującego na dzień 1 stycznia roku, w którym jest przeprowadzana waloryzacja, w stosunku do wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującej w dniu 1 stycznia roku poprzedzającego rok, w którym jest przeprowadzana waloryzacja. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego na następny rok kalendarzowy podlegać będzie ogłoszeniu w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia rodziny w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski", w terminie do dnia 15 listopada każdego roku.

Świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie będzie przekraczać kwoty 1000,00 zł.

Proponuje się, aby do osób, które nabyły uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego na podstawie obowiązujących ocenie przepisów, stosować przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że opiekunowie osób niepełnosprawnych, którzy nabyli uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego przed dniem wejścia w życie projektowanych regulacji, nie będą musieli spełniać wymogu kryterium dochodowego oraz wysokość przysługującego im świadczenia pielęgnacyjnego nie będzie uzależniona od wieku osoby, nad którą sprawowana jest opieka. Dotyczyć to będzie również sytuacji, gdy o świadczenie pielęgnacyjne ubiegać się będzie osoba, która była uprawniona do świadczenia pielęgnacyjnego do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy i utraciła po wejściu w życie projektowanej ustawy prawo do świadczenia pielęgnacyjnego w związku z utratą ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. W takiej sytuacji prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na starych zasadach będzie przysługiwać jeżeli wniosek o ustalenie tego prawa zostanie złożony w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Wprowadzenie wyżej opisanych kryteriów dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego, w połączeniu z zastąpieniem specjalnego zasiłku opiekuńczego świadczeniem pielęgnacyjnym stanowi, dla osób pobierających obecnie specjalny zasiłek opiekuńczy, rozwiązanie znacznie korzystniejsze niż obowiązujące obecnie. Po pierwsze wysokość świadczenia pielęgnacyjnego będzie wyższa niż wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego

(kwota specjalnego zasiłku opiekuńczego wynosi 520 zł), a po drugie projektowane kryterium dochodowe uprawniające do świadczenia pielęgnacyjnego jest znacznie wyższe niż obowiązujące obecnie kryterium dochodowe uprawniające do specjalnego zasiłku opiekuńczego (664 zł).

Istnieje jednak grupa osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy, która może nie być uprawniona do nowego świadczenia pielęgnacyjnego. Do grupy takiej należeć będą osoby inne niż spokrewnione w pierwszym stopniu z osobą wymagającą opieki, na których zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy ciąży obowiązek alimentacyjny. Osobom tym świadczenie pielęgnacyjne przysługiwać będzie tylko wówczas gdy spełnione zostaną następujące warunki:

- 1) rodzice osoby wymagającej opieki nie żyją, zostali pozbawieni praw rodzicielskich, są małoletni lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 2) nie ma innych osób spokrewnionych w pierwszym stopniu, są małoletnie lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;
- 3) nie ma opiekuna faktycznego dziecka lub osoby będącej rodziną zastępczą spokrewnioną, lub legitymują się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- 4) osoba wymagająca opieki nie pozostaje w związku małżeńskim, chyba że orzeczona została separacja albo przed sądem toczy się postępowanie o rozwód albo separację.

Mając na uwadze powyższe projektowana ustawa przewiduje możliwość pobierania specjalnego zasiłku opiekuńczego przez osoby, które do tej pory były do niego uprawnione, na zasadach dotychczasowych (również na kolejne okresy zasiłkowe przewidziane w ustawie o świadczeniach rodzinnych). Dotyczyć to będzie również sytuacji, gdy o specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegać się będzie osoba, która była uprawniona do specjalnego zasiłku opiekuńczego do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy i utraciła po wejściu w życie projektowanej ustawy prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego w związku z utratą ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. W takiej sytuacji prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego na starych zasadach będzie przysługiwać jeżeli wniosek o ustalenie tego prawa zostanie złożony w okresie 3 miesięcy, licząc od dnia wydania nowego orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o stopniu niepełnosprawności.

Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego będzie, tak jak dotychczas, podlegała weryfikacji – na zasadach określonych w ustawie o świadczeniach rodzinnych.

Dodatkowo projektowana ustawa wprowadza możliwość nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego/specjalnego zasiłku opiekuńczego/zasiłku dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną, które utraciły wskazane świadczenia na skutek zdarzeń niezależnych od tych osób, np. na skutek śmierci osoby, nad którą sprawowana była opieka. Za takim rozwiązaniem przemawia możliwość zagwarantowania osobom sprawującym dotychczas opiekę wsparcia w postaci zasiłku dla bezrobotnych w okresie po ustaniu prawa do wskazanych powyżej świadczeń z tytułu sprawowania opieki. Pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna ma na celu częściową rekompensatę zakończenia aktywności zawodowej spowodowanego koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, a tym samym, zasadne jest, traktowanie przez ustawodawcę tej formy aktywności podobnie do zatrudnienia w zakresie możliwości uzyskania prawa do zasiłku dla bezrobotnych po utracie prawa do wyżej wskazanych świadczeń. Okres sprawowania opieki zaliczany będzie do tzw. 365 dni w okresie ostatnich 18 miesięcy przed dniem rejestracji jako bezrobotny w urzędzie pracy warunkujących uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

Wobec zastąpienia specjalnego zasiłku opiekuńczego świadczeniem pielęgnacyjnym konieczne jest dokonanie zmian w ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008 r. Nr 164, poz. 1027, z późn. zm.) – obecnie podstawą wymiaru składek niektórych grup osób jest kwota odpowiadająca wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego. Proponuje się zatem określenie, że podstawę wymiaru składek dla tych osób stanowić będzie kwota zasiłku dla opiekuna (wysokość kwoty zasiłku dla opiekuna jest taka sama jak wysokość kwoty specjalnego zasiłku opiekuńczego);

Konieczne jest także dokonanie zmian w ustawie z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. poz. 559). Ustawa ta wprowadziła stopniowe podwyższanie wysokości kwoty świadczenia pielęgnacyjnego. Od maja 2014 r. do końca grudnia 2014 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosiła 800 zł. Od stycznia 2015 r. do końca grudnia 2015 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego wynosi 1200 zł i od stycznia 2016 r. wysokość świadczenia pielęgnacyjnego ma wynosić 1300 zł. Regulacje dotyczące wysokości świadczenia w tym roku zawarte są w przepisie przejściowym tej ustawy (art. 2). Wobec faktu, że projektowana ustawa przewiduje, że wysokość świadczenia pielęgnacyjnego ma być uzależniona od wieku osoby, nad która

sprawowana jest opieka, pozostawienie ww. przepisu przejściowego ustawy z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych rodzi wątpliwości, bowiem projektowana ustawa przewiduje, że świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 1200 zł przysługiwać będzie tylko osobom sprawującym opiekę nad niepełnosprawnymi dziećmi (oraz osobami w wieku do ukończenia 25. roku życia jeżeli się uczą). Konieczne jest zatem uchylenie art. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych i wprowadzenie odpowiednich rozwiązań w przepisach przejściowych projektowanej ustawy (regulacja wskazująca, że świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 1200 zł w roku 2015 r. przysługuje tylko ww. opiekunom).

Ponadto przepisy przejściowe ustawy z dnia 24 kwietnia 2014 r. o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych określają, że wysokość świadczenia pielęgnacyjnego będzie po raz pierwszy waloryzowana od roku 2017 r. (art. 4). Również tę regulację, ze względów porządkowych oraz w celu wyeliminowania wątpliwości interpretacyjnych należy uchylić i przenieść do projektowanej ustawy.

W celu realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11, proponuje się uchylenie w ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych regulacji uniemożliwiającej przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osobie, która rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki, o której mowa w art. 17 ust. 1 tej ustawy, nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, w sytuacji, gdy członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inną osobę w rodzinie. Ponadto w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567) proponuje się wprowadzenie regulacji wprost określającej, że osoba, która jest uprawniona do zasiłku dla opiekuna nie traci tego uprawnienia, pomimo że członkowi rodziny tej osoby zostanie ustalone – w związku z opieką nad innym członkiem rodziny – prawo do zasiłku dla opiekuna, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

Problematyka regulowana w ustawie jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt ustawy nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu

funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597), gdyż nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt ustawy zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. - Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.).

<p>Nazwa projektu Projekt ustawy o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Podsekretarz Stanu – Elżbieta Seredyn</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Aleksandra Brodzka-Jędrzejczak – Departament Polityki Rodzinnej tel. 22 5290669 – sprawy merytoryczne, Leszek Sarnowski - Departament Polityki Rodzinnej tel. 22 5290677 – skutki finansowe</p>	<p>Data sporządzenia 13 marca 2015 r.</p> <p>Źródło: Wyroki Trybunału Konstytucyjnego</p> <p>Nr w wykazie prac UB 33</p>
--	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Projektowana ustawa o zmianie ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz niektórych innych ustaw stanowi wykonanie wyroków Trybunału Konstytucyjnego z dnia 21 października 2014 r., sygn. akt K 38/13, oraz z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11.

W wyroku z dnia 21 października 2014 r. sygn. akt K 38/13, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 17 ust. 1b ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114), zwanej dalej „ustawą o świadczeniach rodzinnych”, w zakresie, w jakim różnicuje prawo do świadczenia pielęgnacyjnego osób sprawujących opiekę nad osobą niepełnosprawną po ukończeniu przez nią wieku określonego w tym przepisie ze względu na moment powstania niepełnosprawności **jest niezgodny** z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

W wyroku z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11, Trybunał Konstytucyjny orzekł, że regulacja, która uniemożliwia przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego rodzicowi (opiekunowi faktycznemu), który rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem, w sytuacji, gdy drugi z rodziców (opiekunów faktycznych) ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inne dziecko w rodzinie, **jest niezgodna** z art. 71 ust. 1 zdanie drugie Konstytucji.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Proponuje się wprowadzenie w ustawie świadczeniach rodzinnych rozwiązania stanowiącego, że wszystkim osobom, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, przysługiwać będzie jedno świadczenie opiekuńcze tj. świadczenie pielęgnacyjne. Zróżnicowana natomiast zostanie wysokość świadczenia pielęgnacyjnego w zależności od wieku osoby, nad którą sprawowana jest opieka.

W przypadku gdy osoba, nad którą sprawowana jest opieka, jest w wieku do ukończenia 18. roku życia lub w wieku do ukończenia 25 jeżeli się uczy – świadczenie pielęgnacyjne przysługiwać będzie w wysokości 1200 zł do końca tego roku, a od roku 2016 – w wysokości 1300 zł.

W przypadku gdy opieka sprawowana będzie nad osobą inną, niż wskazana powyżej, świadczenie pielęgnacyjne, od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, przysługiwać będzie w wysokości 800 zł.

Począwszy od roku 2017 wysokość kwoty świadczenia pielęgnacyjnego będzie podlegać corocznej waloryzacji od dnia 1 stycznia wskaźnikiem wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać, jeżeli łączny dochód rodziny osoby sprawującej opiekę oraz rodziny osoby wymagającej opieki w przeliczeniu na osobę nie będzie przekraczać kwoty 1000,00 zł.

Do osób, które nabyły uprawnienie do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego na podstawie obowiązujących ocenie przepisów, stosowane będą przepisy dotychczasowe. Dotyczy to również sytuacji ubiegania się przez daną osobę o specjalny zasiłek opiekuńczy na kolejny okres zasiłkowy oraz gdy o świadczenie pielęgnacyjne lub specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegać się będzie osoba, której wygasła decyzja przyznająca prawo do tych świadczeń, wydana na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, z powodu upływu terminu ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub orzeczenia o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Ponadto, w celu realizacji wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 listopada 2014 r., sygn. akt SK 7/11, proponuje się uchylenie w ustawie o świadczeniach rodzinnych regulacji uniemożliwiającej przyznanie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego osobie, która rezygnuje z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w związku z koniecznością sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, w sytuacji, gdy członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do świadczenia pielęgnacyjnego na inną osobę w rodzinie. Ponadto w ustawie z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz. U. poz. 567) proponuje się wprowadzenie regulacji wprost określającej, że osoba, która jest uprawniona do zasiłku dla opiekuna nie traci tego uprawnienia,

pomimo że członkowi rodziny tej osoby zostanie ustalone – w związku z opieką nad innym członkiem rodziny – prawo do zasiłku dla opiekuna, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego.

Ponadto proponuje się przyznanie świadczenia pielęgnacyjnego osobom, które pobierają emeryturę, rentę, rentę rodzinną z tytułu śmierci małżonka przyznaną w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, rentę socjalną, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne. Osobom tym świadczenie pielęgnacyjne będzie przysługiwać w wysokości różnicy pomiędzy kwotą świadczenia pielęgnacyjnego a kwotą pobieranej emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego pomniejszonych o zaliczkę na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składkę na ubezpieczenie zdrowotne. Świadczenie pielęgnacyjne nie będzie przysługiwać w przypadku, gdy różnica ww. kwot będzie niższa niż 20,00 zł.

Dodatkowo proponuje się wprowadzenie możliwości nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego/specjalnego zasiłku opiekuńczego/zasiłku dla opiekuna z tytułu sprawowania opieki nad osobą niepełnosprawną, które utraciły wskazane świadczenia na skutek zdarzeń niezależnych od tych osób, np. na skutek śmierci osoby, nad którą sprawowana była opieka. Za takim rozwiązaniem przemawia możliwość zagwarantowania osobom sprawującym dotychczas opiekę wsparcia w postaci zasiłku dla bezrobotnych w okresie po ustaniu prawa do wskazanych powyżej świadczeń z tytułu sprawowania opieki. Pobieranie świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna ma na celu częściową rekompensatę zakończenia aktywności zawodowej spowodowanego koniecznością sprawowania stałej opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, a tym samym, zasadne jest, traktowanie przez ustawodawcę tej formy aktywności podobnie do zatrudnienia w zakresie możliwości uzyskania prawa do zasiłku dla bezrobotnych po utracie prawa do wyżej wskazanych świadczeń. Okres sprawowania opieki zaliczany będzie do tzw. 365 dni w okresie ostatnich 18 miesięcy przed dniem rejestracji jako bezrobotny w urzędzie pracy warunkujących uzyskanie prawa do zasiłku dla bezrobotnych.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Nie dotyczy.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Świadczeniobiorcy świadczenia pielęgnacyjnego, Specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku dla opiekuna.	255,8 tys. świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego i zasiłku dla opiekuna w 2015 r. do 277,9 tys. osób w 2016 r. i 279,0 tys. w 2017 r. do 289,3 tys. w 2025 r., w tym 72,8 tys. osób pobierających emeryturę, rentę, rentę socjalną, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne opiekujących się osoba niepełnosprawną, - od 1,9 tys. osób w 2015 r. do 2,3 tys. osób w 2025 r. które mogą nabyć prawo do zasiłku dla bezrobotnych.	Sprawozdania rzeczowo finansowe z zakresu świadczeń rodzinnych, zbiory centralne świadczeń rodzinnych, Badanie Budżetów Gospodarstw Domowych za 2013 r., dane ZUS z zakresu struktury emerytur i rent w 2014 r.	- wprowadzenie jednego świadczenia dla osób, które nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad niepełnosprawnym członkiem rodziny, zróżnicowanego pod względem wysokości kwoty w zależności od wieku osoby, nad którą sprawowana jest opieka, - umożliwienie pobierania świadczenia pielęgnacyjnego przez osoby pobierające emeryturę lub rentę, - możliwość nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych przez osoby uprawnione do świadczenia pielęgnacyjnego Nowe rozwiązanie spowoduje zwiększenie liczby świadczeniobiorców i podwyższenie kwot pobieranych świadczeń.
Organy właściwe do spraw	2478 gmin	Dane administracyjne	

świadczeń rodzinnych			
----------------------	--	--	--

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy zostanie przesłany na podstawie art. 8 ustawy z dnia 6 maja 2005 r. o Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz o przedstawicielach Rzeczypospolitej Polskiej w Komitecie Regionów Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 90, poz. 759) do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego, a także do konsultacji z następującymi partnerami społecznymi:

- 1) na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) do:
 - a) Forum Związków Zawodowych,
 - b) Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych,
 - c) NSZZ „Solidarność”;
- 2) na podstawie art. 16 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o organizacjach pracodawców (Dz. U. Nr 55, poz. 235, z późn. zm.) do:
 - a) Pracodawców Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) Konfederacji Lewiatan,
 - c) Związku Rzemiosła Polskiego,
 - d) Związku Pracodawców Business Centre Club.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	9,1	78,1	77,8	77,5	75,9	74,9	73	69,3	66,4	62,6	56,9	721,5
budżet państwa	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne jednostki sektora finansów publicznych (ZUS)	7,8	63,2	62,2	61,1	58,9	57,1	54,5	50,3	46,6	42,1	36	539,8
inne jednostki sektora finansów publicznych (NFZ)	1,3	14,9	15,6	16,4	17	17,8	18,5	19	19,8	20,5	20,9	181,7
Wydatki ogółem	156,4	561	549,7	537,6	518,7	500,3	477,2	444,5	413,3	376,5	330,6	4865,8
budżet państwa	152	551,3	539,9	527,8	508,8	490,4	467,2	434,5	403,2	366,4	320,4	4761,9
JST	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
inne jednostki sektora finansów publicznych (Fundusz Pracy)	4,4	9,7	9,8	9,8	9,9	9,9	10,0	10,0	10,1	10,1	10,2	103,9
Saldo ogółem	-147,3	-482,9	-471,9	-460,1	-442,8	-425,4	-404,2	-375,2	-346,9	-313,9	-273,7	-4144,3
budżet państwa	-152	-551,3	-539,9	-527,8	-508,8	-490,4	-467,2	-434,5	-403,2	-366,4	-320,4	-4761,9
JST												
inne jednostki sektora finansów publicznych (ZUS)	7,8	63,2	62,2	61,1	58,9	57,1	54,5	50,3	46,6	42,1	36	539,8
inne jednostki sektora finansów publicznych (NFZ)	1,3	14,9	15,6	16,4	17	17,8	18,5	19	19,8	20,5	20,9	181,7
inne jednostki sektora finansów publicznych (Fundusz Pracy)	-4,4	-9,7	-9,8	-9,8	-9,9	-9,9	-10,0	-10,0	-10,1	-10,1	-10,2	-103,9

Źródła finansowania

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń:

Wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń:

Liczba świadczeniobiorców (bez zmian):

Liczba świadczeniobiorców	2015		2016	2017	2018	2020	2025
	I poł	II poł					
Świadczenie pielęgnacyjne na osoby do 18/25 r.ż.	106	107,5	109,1	111,2	113,3	117,6	128,1
Świadczenie pielęgnacyjne na osoby powyżej 18/25 r.ż.	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7	10,7

w tys. osób

Zasilek dla opiekunów		66,2	66,2	66,2	66,2	66,2	66,2	66,2
Wyrównanie dla emerytów i rencistów		0	0	0	0	0	0	0

Liczba świadczeniobiorców (po zmianach):

Liczba świadczeniobiorców	2015		2016	2017	2018	2020	2025	
	I poł	II poł						
Świadczenie pielęgnacyjne na osoby do 18/25 r.ż.	w tys. osób	106	105,4	104,2	102,5	100,8	97,4	88,9
Świadczenie pielęgnacyjne na osoby powyżej 18/25 r.ż.*		10,7	35,9	59,2	62,0	64,8	70,5	84,6
Zasilek dla opiekunów		66,2	41,7	41,7	41,7	41,7	41,7	41,7
Wyrównanie dla emerytów i rencistów		0	72,8	72,8	72,8	72,8	72,8	72,8

*do 30 czerwca 2015 r. Specjalny Zasilek Opiekuńczy

Wysokość świadczeń:

Wyszczególnienie	2015		2016		2017		2018		
	I poł	II poł	bez zmian	po zmianach	bez zmian	po zmianach	bez zmian	po zmianach	
Świadczenie pielęgnacyjne na osoby do 18/25 r.ż.	1200	1200	1300	1300	1361	1361	1431	1431	
Świadczenie pielęgnacyjne na osoby powyżej 18/25 r.ż.*	w zł	520	800	545	800	545	838	545	881
Zasilek dla opiekunów		520	520	520	520	520	520	520	520

*do 30 czerwca 2015 r. Specjalny Zasilek Opiekuńczy

W latach kolejnych wysokość świadczenia pielęgnacyjnego waloryzowana wskaźnikiem wzrostu minimalnego wynagrodzenia.

Wzrost minimalnego wynagrodzenia obliczony z uwzględnieniem wytycznych MF odnośnie wskaźnika CPI i wzrostu PKB.

W obliczeniach uwzględniono:

- wejście w życie rozwiązań od 1 lipca 2015 r.
- na podstawie uzgodnień eksperckich z kancelaria Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwem Finansów, Departamentem Analiz i Prognoz Ekonomicznych MPiPS i Departamentu Polityki Rodzinnej, w oparciu o analizę Badań Budżetów Gospodarstw Domowych, Modelu Mikrosymulacyjnego MF i wiedzę zdobytą trakcie realizacji poprzednich rozwiązań legislacyjnych ustalono:
 - **70%** odsetek osób, pobierających świadczenie pielęgnacyjne na osoby poniżej 18/25 r.ż., spełniających kryterium dochodowe obliczone na podstawie wyników Badania Budżetów Gospodarstw Domowych w 2013 r., w odniesieniu do rodzin z **przynajmniej 1 osobą ze znacznym stopniem niepełnosprawności** i przy założeniu kryterium dochodowego w wysokości 1000 zł,
 - **37%** osób spełniających kryterium dochodowe w przypadku świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego na osoby powyżej 18/25 roku życia,
 - **uwzględniono 10% roczny napływ i odpływ świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego na osoby poniżej 18/25 roku życia, przy czym napływ skorygowany został wskaźnikiem 20% na skutek zachowań behawioralnych wynikających z podwyższenia świadczenia (oznaczającym podwyższoną chęć przejścia na świadczenie pielęgnacyjne w związku z podwyższeniem jego wysokości), oraz wskaźnikiem osób spełniających kryterium**

dochodowe (70%),

- uwzględniono 15% roczny napływ i odpływ świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego na osoby poniżej 18/25 roku życia, przy czym napływ skorygowany został wskaźnikiem 20% na skutek z zachowań behawioralnych wynikających z podwyższenia świadczenia (oznaczającym podwyższoną chęć przejścia na świadczenie pielęgnacyjne w związku z podwyższeniem jego wysokości), oraz wskaźnikiem osób spełniających kryterium dochodowe (70%),

- od lipca 2015 r. liczbę świadczeniobiorców Świadczenia pielęgnacyjnego na osoby powyżej 18/25 r.ż. ustalono na podstawie liczby osób pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy (10,7 tys. osób), która została powiększona o 37% populacji pobierających Zasiłek dla Opiekunów (spełniających kryterium dochodowe),

w związku z przejściem tych osób do grupy pobierających SZO jako pobierających wyższe kwotowo świadczenie pielęgnacyjne, a także powiększona o przewidywany wzrost liczby świadczeniobiorców w związku z wprowadzeniem nowego systemu (na podstawie doświadczeń związanych z wprowadzeniem nowych rozwiązań w świadczeniu pielęgnacyjnym z lat 2009 – 2012 (wzrost z 68 tys. do 250 tys. osób). kiedy odnotowano 3-krotny wzrost liczby świadczeniobiorców. Obliczona w ten sposób liczba świadczeniobiorców w 2016 r. wynosi 64,3 tys. osób,

- 72,8 tys. osób pobierających emeryturę, rentę, rentę socjalną, nauczycielskie świadczenie kompensacyjne, zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne, opiekujących się osobą niepełnosprawną, które z tytułu opieki nad osobą o znacznym stopniu niepełnosprawności otrzymują wyrównanie do emerytury lub renty do wysokości świadczenia pielęgnacyjnego, z tego 31,3 tys. pobierających świadczenie na osoby w wieku do 18/25 r.ż. oraz 41,5 tys. emerytów i rencistów na osoby powyżej 18/25 r.ż. Łączny koszt wyrównań wynosić będzie ok 94,0 mln zł w 2015 r. i 188,0 mln zł w latach kolejnych.

- koszty Funduszu Pracy obliczone z uwzględnieniem wskaźnika zgonów w populacji na poziomie 1% rocznie, wysokość zasiłku dla bezrobotnych w wysokości 831,1 zł przez pierwsze 3 miesiące i 652,6 zł przez ostatnie 3 miesiące pobierania zasiłku.

Skutki finansowe uwzględniają koszty obsługi w wysokości 3% przekazanej dotacji.

Przedstawione w pkt 9 skutki finansowe stanowią różnicę pomiędzy przewidywanymi wydatkami na podstawie obecnie obowiązujących rozwiązań a przewidywanymi wydatkami po wprowadzeniu nowych rozwiązań prawnych. Przewidywane wydatki dotyczące obecnie funkcjonujących rozwiązań uwzględniają waloryzację świadczenia pielęgnacyjnego wskaźnikiem wzrostu minimalnego wynagrodzenia oraz weryfikację (co 3 lata) wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego a także wzrost liczby świadczeniobiorców świadczenia pielęgnacyjnego o ok 2,1 tys. świadczeniobiorców rocznie.

Koszty wprowadzenia ustawy w 2015 r. sfinansowane zostaną w ramach środków zabezpieczonych na realizację świadczeń rodzinnych.

Kwoty wskazane w części dotyczącej korzyści, w wierszu dotyczącym rodziny, stanowią sumę wydatków budżetu państwa pomniejszone o koszty obsługi i powiększone o wypłaty z Funduszu Pracy.

Zestawienie wydatków w scenariuszu bez wprowadzania nowych rozwiązań i po wprowadzeniu nowych rozwiązań.

Lp.	Wyszczególnienie	2015		2016		2017	
		bez zmian	po zmianach	bez zmian	po zmianach	bez zmian	po zmianach
w mln zł							
1.	Świadczenie pielęgnacyjne na osoby do 18/25 r.ż.	1 540,1	1 522,5	1 701,5	1 625,7	1 816,1	1 674,4
2.	Świadczenie pielęgnacyjne na osoby powyżej 18/25 r.ż.*	67,5	205,9	70,1	567,9	70,1	623,0

3.	Zasiłek dla opiekunów	413,3	336,9	413,3	260,4	413,3	260,4
4.	Wyrównanie dla emerytów i rencistów	0	94	0	188	0	188
5.	Składki emerytalno-rentowe	404,6	412,5	439,3	502,5	463,5	525,7
6.	Składki zdrowotne	61	62,3	66,5	81,4	70,3	85,9
7.	ogółem bez kosztów obsługi (suma wierszy 1+2+3+4+5+6)	2 486,5	2 634,1	2 690,7	3 225,9	2 833,3	3 357,4
8.	ogółem z kosztami obsługi	2 561,5	2 713,5	2 772,0	3 323,2	2 918,8	3 458,7

*do 30 czerwca 2015 r. Specjalny Zasiłek Opiekuńczy

2015 r.

Spadek wydatków na świadczenie pielęgnacyjne do osób poniżej 18/25 r.ż. wynika ze zmniejszonym dopływem nowych świadczeniobiorców w związku z wprowadzeniem kryterium dochodowego, co skutkuje zmniejszeniem liczby świadczeniobiorców o średnio 141 osób miesięcznie.

Wzrost wydatków na świadczenie pielęgnacyjne do osób powyżej 18/25 r.ż. wynika ze zwiększenia się liczby świadczeniobiorców wynikającego z zachowań behawioralnych (na skutek podwyższenie świadczenia do 800 zł) o raz przejścia osób pobierających zasiłek dla opiekunów (520 zł), spełniających kryterium dochodowe 1000 zł, na świadczenie pielęgnacyjne w wysokości 800 zł.

2016 r.

Spadek wydatków na świadczenie pielęgnacyjne do osób poniżej 18/25 r.ż. wynika ze zmniejszonym dopływem nowych świadczeniobiorców w związku z wprowadzeniem kryterium dochodowego, co skutkuje zmniejszeniem liczby świadczeniobiorców o średnio 141 osób miesięcznie.

Duży wzrost wydatków na świadczenie pielęgnacyjne do osób powyżej 18/25 r.ż. wynika z zakładanego wzrostu liczby świadczeniobiorców w związku z wprowadzeniem nowego systemu (na podstawie doświadczeń związanych z wprowadzeniem nowych rozwiązań w świadczeniu pielęgnacyjnym z lat 2009 – 2012 (wzrost z 68 tys. do 250 tys. osób). kiedy odnotowano 3 krotny wzrost liczby świadczeniobiorców.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	151,9	544,9	533,9	522,3	486,2	321,6	4728,5
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
Niemierzalne								

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Korzyści dla rodziny stanowią wydatki budżetu państwa bez kosztów obsługi powiększone o wydatki Funduszu Pracy

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

☒ nie dotyczy	
Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☒ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☒ tak ☐ nie ☐ nie dotyczy

Komentarz:
Wprowadzenie kryterium dochodowego w przypadku świadczenia pielęgnacyjnego wiąże się z koniecznością dostarczenia dodatkowych dokumentów dotyczących dochodów rodziny

9. Wpływ na rynek pracy**10. Wpływ na pozostałe obszary**

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu	
------------------	--

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Proponuje się wejście projektowanych rozwiązań w życie z dniem 1 lipca 2015 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Ewaluacja na podstawie sprawozdawczości rzeczowo-finansowej z zakresu świadczeń rodzinnych, termin ewaluacji - po pierwszym pełnym roku funkcjonowania ustawy, miernik – liczba wypłacanych świadczeń

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)